

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-466

15.6.2020

Eika Forsikring AS

Bilansvar

Påført skade under vinsjing av en gravemaskin – unntatt dekning etter bal. § 2 a?

Skadelidte ble påført skade under vinsjing av en gravemaskin som sto fast på en sti, da vinsjen i forbindelse med opptrekkingen ble startet før drift på beltene til gravemaskinen. Skadelidte ble innvilget erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven, og rettet deretter krav til traktorens ansvarsforsikringsselskap ettersom traktors vinsj ble benyttet. Selskapet avsto krav under henvisning til at skaden var unntatt dekning fordi kjøretøyet var "*nytt til anna enn kjøredning*". Nemnda kom til at selskapet ikke var ansvarlig for skadelidtes tap da risikoen i dette tilfellet var knyttet til en redningsoperasjon og ikke bruken av traktoren som kjøretøy.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for personskade under ansvarsforsikringen til en traktor, og spørsmålet om kjøretøyet var "*nytt til anna enn kjøredning*", jf. bal. § 2 første ledd a.

Skadelidte ble påført skade under vinsjing av en gravemaskin 19.1.18 og ble innvilget erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven.

I en utredningsrapport fra yrkesskadeforsikringsselskapet datert 29.3.19 er hendelsen beskrevet slik av skadelidtes daværende arbeidsgiver:

Det var etter et oppdrag for (L. kommune) at deres 5 tonns gravemaskin ble stående i et nokså skrått terreng. Skadelidte foreslo å ringe til sin bror, (...), og be han stille opp med traktoren sin. Den hadde vinsj, og de ville bruke den som ekstra sikring for å få gravemaskinen opp fra skråningen.

(...) sin traktor hadde kjettinger på hjulene, og derfor ble den hentet og transportert til det aktuelle stedet på flaket (en tilhenger – OS) til en av traktorene som tilhørte (maskinentreprenørfirma). (...) festet en 8 mm kjetting mellom gravemaskinen og vinsjen på traktoren, og meningen var at han skulle vinsje gravemaskinen mot seg samtidig som at (...) kjørte gravemaskinen/hadde drift på beltene.

På grunn av det skrående terrenget var det imidlertid ikke mulig for (...) og (...) å ha øyekontakt med hverandre. Dermed ble det vanskelig å få synkronisert at (...) startet vinsjen samtidig med at (...) satt drift på beltene på gravemaskinen. Av den grunn tok skadelidte oppstilling mellom de to. Han hadde da blikkontakt med begge, og skulle prøve å få traktor og gravemaskin samkjørte.

(...) begynte imidlertid å vinsje med traktoren før (...) fikk drift på beltene på gravemaskinen. Dermed røk kjettingen tvers av og traff skadelidte i stor fart over leggen. Han ble påført et ganske stort kjøttår på leggen.
...

Skadelidte søkte 7.5.19 også om dekning under traktorens ansvarsforsikring. Selskapet avsto erstatning 11.11.19 under henvisning til at skaden var unntatt etter bal. § 2 første ledd a.

Skadelidte krever dekning for skaden under bal. § 4 om skade som bilen "gjer" og avviser at unntaket i bal. § 2 første ledd a kommer til anvendelse. Selskapets ansvar følger av Rt. 1965 s. 451. Underrettspraksis kan ikke tillegges avgjørende vekt.

Unntakene i § 2 skal anvendes med forsiktighet. Kjerneområdet til § 2 a er de tilfeller hvor motorvognen varig har mistet sitt preg av å være transportmiddel, jf. Hagstrøm/Stenvik, Erstatningsrett, s. 284 og 285. Dette er ikke tilfellet i denne saken.

Selskapet avviser ansvar og anfører at unntaket i bal. § 2 første ledd a kommer til anvendelse. Traktoren ble benyttet til et rent taueoppdrag, og den ble benyttet som vinsj da skadetilfellet inntraff. Skaden er derfor omfattet av unntaket i bal. § 2 første ledd a.

Selskapet viser til RG-1984-633, hvor det oppstod skade ved opptrekkingen av en motorvogn ved hjelp av en vaier. Skaden skjedde mens opptrekket pågikk. Retten kom til at skaden inntraff da motorvognen var "*nyttå til anna enn k yredoning*". Tilsvarende rettsoppfatning er beskrevet i "Bilansvaret", 2. utgave, Bjørn Engstr m m.fl., s. 33.

Skadesituasjonen i skadelidtes sak fremstår mer som en ren "arbeidssituasjon", nokså fjernt fra det man vil karakterisere som en trafikkskade naturlig hørende inne under bilansvaret. Det er også av betydning at det vil være dekning under yrkesskade, jf. Oslo tingretts dom av 5.11.18.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skadelidtes tap.

Utgangspunktet er at bilansvaret omfatter skade som bilen "gjer", jf. bal. § 4. Bal. § 2 gir imidlertid noen unntak fra dette, og bal. § 2 første ledd a sier at loven ikke gjelder skade hvor motorvognen brukes "til anna enn k yredoning". At motorvognen benyttes som annet enn k ret y betyr at man ikke bruker motorvognen som transportmiddel, men til et annet formål. I den aktuelle saken er den skadevoldende motorvognen en traktor som skulle brukes for   få en gravemaskin opp fra skrått terreng ved hjelp av traktorens vinsj. Den aktuelle traktoren hadde kjettinger på hjulene og ble derfor hentet og transportert til det aktuelle stedet på tilhenger. Nemnda forstår dette slik at den ikke k rte som eget transportmiddel. Opptrekkingen skulle skje ved at en kjetting ble festet mellom gravemaskinen og traktorens vinsj. Skaden skjedde fordi kjettingen r k da man begynte   vinsje med traktoren. Dette tilsier at skaden skjedde under en redningsaksjon, og ikke under et transportoppdrag.

Skadelidte har vist til Rt. 1965 s. 451 "Lastebil", hvor en lastebil var parkert på høyre side av veien i k reretningen etter at den hadde trukket opp en traktor som sto fast på et jorde på venstre siden av veien. Arbeidet var ferdig og wiren lagt på veien. En motorsykkel i motsatt retning fikk wiren inn i bakhjulet, og føreren ble skadet. Høyesterett kom til at forholdet falt utenfor bal. § 2 første ledd bokstav a), fordi forholdet m tte betraktes som om motorsyklisten hadde k rt i en åpen bild r, og trafikksikringen ble derfor ilagt ansvar. Men Høyesterett reserverte seg hvis skaden hadde skjedd mens opphalingen av traktoren foregikk. Resultatet ble annerledes i RG 1984 s. 633, hvor en personbil k rte mot en wire som var spent tvers over veien mens en bergingsbil halte opp en bil. Varslingsskilt om bilberging var satt opp. Byretten fant at forholdet lå innenfor § 2 første ledd bokstav a), og trafikksikreren ble frifunnet. Nemnda mener man ut fra dette må sondre mellom skader som skjer under selve bergingsoperasjonen, og skade som skjer i etterkant og som involverer bergingsutstyret.

Nemnda oppfatter saken slik at traktoren sto stille med motoren i gang og med vinsjen festet i gravemaskinen, i motsetning til Rt. 1965 s. 451, hvor arbeidet var ferdig og vinsjen l  l s på veien. Både traktoren og gravemaskinen befant seg på en sti og utenfor den ordinære trafikksituasjonen på vei som ansvaret tar utgangspunkt i. Situasjonen likner derfor nærmest på RG 1984 s. 633, jf. ovenfor. Nemnda mener at risikoen i dette tilfellet er knyttet til en redningsoperasjon for   hale en gravemaskin opp og ikke bruken av motorvognen som k ret y. Ansvaret er i så fall utenfor bal., jf. § 2 første ledd a).

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).